

NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL 2013

A Bükkalja Takarékszövetkezet - 2013. dec. 31.-ig hatályos -a Hitelintézetekről és Pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. számú törvény 137/A §-a a Hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.04) Kormányrendeletben előírt kötelezettségének megfelelően az alábbiakban részletezett lényeges információkat hozza nyilvánosságra.

Vonatkozó jogszabályok:

- a 2013. dec. 31.-ig hatályos hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. Törvény (Hpt)
- 234/2007. (IX.4) Kormányrendelet a hitelintézetet nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről (Nykr.)
- 196/2007. (VII.30.) Kormányrendelet a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről (Hkr.)
- 381/2007. (XII.23) Kormányrendelet a hitelintézetek partnerkockázatának kezeléséről (Pkr.)
- 244/2000. (XII.24.) Kormányrendelet a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, a devizaárfolyam kockázat és nagykockázatok fedezéséhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól (Kkr.)
- 200/2007. (VII.30.) Kormányrendelet a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről (Mkr.)

A Hpt. szerint a hitelintézet a külön jogszabály szerinti nyilvánosságra hozatal követelményének teljesítése során a nem lényeges információt, valamint a védett vagy bizalmas információt nem köteles nyilvánosságra hozni.

A törvény értelmében az olyan információ tekintendő

- lényegesnek, amelynek elhagyása vagy téves közlése megváltoztathatja vagy befolyásolhatja az adott információt felhasználó személy gazdasági döntését vagy értékítéletét,
- védett információnak, amelynek nyilvánosságra hozatala a hitelintézet versenypozícióját ronthatja, vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a hitelintézet termékei vagy rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti,
- bizalmas információnak, amelynek tekintetében a hitelintézetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

A fentiek értelmében a Bükkalja Takarékszövetkezet nyilvánosságra hozatala:

- kockázatkezelési elvekre, módszerekre,
- a szavatoló tőkével kapcsolatos információkra,
- a hitelintézet tőkemegfelelésével kapcsolatos információkra,
- a kockázatkezelésre választott módszernek a törvényben meghatározott elemeire terjed ki.

A közzétett adatok a 2013. december 31-i állapotot tükrözik és az éves auditált jelentésen alapulnak, melyet a Takarékszövetkezet Küldöttgyűlése 2014. május 16-án hagyott jóvá.

I. Kockázat kezelési elvek, módszerek

Bükkalja Takarékszövetkezet (továbbiakban: Takarékszövetkezet) a belső tőkeszükséglet-számítási rendszer tervezése során a Takarékszövetkezet kialakította a kockázatokhoz és a kockázatkezeléshez való viszonyát, amit a kockázatkezelő előkészítését követően, az ügyvezetés terjesztett az Igazgatóság elé jóváhagyásra, és az Igazgatóság által jóváhagyott jelen Kockázati Stratégiában foglal össze.

A stratégia célja, hogy a következő hároméves időszakra tartalmazza a Takarékszövetkezet tőkemegfelelés belső értékelési folyamattal (ICAAP) kapcsolatos elvárásait meghatározza a főbb kockázati faktorokat, kockázatok típusait, és még elfogadható mértékét és annak betartását segítő kockázatkezelési eszközöket, figyelembe véve az üzleti tervünk célkitűzéseit is.

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát.

A tőkemegfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója szerint a Stratégia terjedelme és tartalma összhangban kell, hogy álljon a Takarékszövetkezet méretével és tevékenységével és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet /annak tervezés/
- Kockázatkezelési szervezet

Jogszabályi előírásoknak megfelelően a Nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4) Kormányrendelet 6. § (1) bekezdése a) pontja szerint a hitelintézetnek nyilvánosságra kell hoznia a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elveit és stratégiáját, miszerint a kockázatkezelési stratégia nyilvános dokumentum.

A tőkemegfelelés belső értékelési folyamatának ki kell terjednie a hitelintézet minden lényeges és nem lényeges kockázataira, a kockázatok:

- Azonosítására
- Mérésére
- kezelésére
- figyelésére és
- jelentésére, ellenőrzésére.

Kockázatvállalási politika

Kiterjed továbbá a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke meghatározására, folyamatos meglétének az ellenőrzésére, valamint az I. pillér alatti minimális tőkekövetelmény és belső tőkeszükséglet összehasonlítására.

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, **kockázatkezelési célokat**, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

A kockázatvállalási politika egyrészt magában foglalja az integrációs szinten elfogadott kockázatkezelési alapelveket, másrészt tartalmazza a vezetés által meghirdetett specifikus elveket és célokat. A kockázatvállalási politika az egyes releváns kockázatokra vonatkozóan külön-külön is tartalmaz alapelveket.

Kockázatkezelési alapelvek

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (*Biztonságos működés elve*).
2. A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (*Összeférhetetlenség elve*)
3. A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében (*Együttműködés elve*)
4. A Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozás előírásait alkalmazza. (de, ettől szigorúbb belső előírásokat is alkalmazhat, amit a Felügyelet és más külső személyek számára- transzparens módon kell beilleszteni a vonatkozó szabályzatba. Ha a Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozásánál megengedőbb belső előírásokat kíván alkalmazni, azt megfelelően alá kell tudni indokolni, és transzparens, kiemelt, jól észrevehető módon kell beilleszteni a jelen szabályzatába.)
5. A Takarékszövetkezet a kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
6. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. (*Lényeges kockázatok kezelésének elve*)(Hpt. 13/D §)
7. A Takarékszövetkezet jelenleg nem kezel lényegesnek minősített kockázatot. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. (*Költség-haszon elve*)
9. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezetének előírásai figyelembe vételével alakította ki.

Döntési hatáskörök a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációjáról szóló törvény előírásai alapján készült szabályzatokban kerültek rögzítésre.

10. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Takarékszövetkezet nem tervez lényegesnek minősített kockázatot vállalni. Amennyiben vállal, minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
 - a) Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
 - b) Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
 - c) Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
 - d) Kockázatok alakulásának figyelése
 - e) Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Tagintézmény vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott. **(Tiltott tevékenységek elve)**
14. A Tagintézmény nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőke megfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

Kockázatkezelési célok

Általános kockázatkezelési célok

1. A Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőke megfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Tagintézmény olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztemerdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.
4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és/vagy szervezeti egységeknek, üzleti területeknek, annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.
5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázataira vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.
6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a Felügyeletnek küldött kockázati jelentések fő adatait.
7. A szervezet kockázat-tudatosságának erősítése.
8. A Takarékszövetkezet törekszik a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására.
9. A Takarékszövetkezet törekszik a hozam-vezérelt kockázati politika működtetésére.

10. Kockázatainak szerkezetét az alábbiak figyelembe vételével alakítja; a kockázatok csökkentése érdekében szorgalmazza a piac és forgalomképes ingatlanfedezetű hitelek kihelyezését.
11. Jelzálog fedezetű hiteleknel is kombinált biztosítékot, fedezetet kérünk:
- ingatlan
 - adós jövedelme
 - kezes(ek) jövedelme.

Hitelkockázatkezelési célok

- Az adósminősítési rendszer továbbfejlesztése, a tőkemegfelelési szabályozásnak jobban megfelelő minősítési rendszerek elfogadása
- A fedezetértékelési szabályzat felülvizsgálata és olyan átalakítása, hogy az megfeleljen a tőkemegfelelési szabályozásban foglalt követelményeknek és lehetővé tegye belső célokra a fejlettebb módszerek (pl. átfogó módszer) alkalmazását
- Fedezetek értékének és fő jellemzőinek kellő gyakorisággal történő felülvizsgálata, a felülvizsgálati eredmények megfelelő nyilvántartása
- Az integrációs szintű lakossági termékek közös scoring rendszerének fejlesztése, illetve tovább fejlesztése
- A hitelmonitoring rendszer fejlesztése, a problémás ügyek minél korábban történő felismerése
- A problémás hitelek részarányának csökkentése
- A hitelek behajtásával kapcsolatos feladatok végrehajtásának ellenőrzése, számonkérése. (Hitelágazat)

Partnerkockázatkezelési célok

- A Takarékszövetkezet a stratégiai tervben kijelölt időtávon nem kíván a Pkr. szerinti partnerkockázatot jelentő ügyleteket kötni.

Devizaárfolyam kockázatkezelési célok

- A Takarékszövetkezet devizával kapcsolatos tevékenységet nem folytat, nincsenek olyan szerződésai, ahol a szerződéses érték (egyenleg) valamely deviza árfolyamához kötött. A takarékszövetkezet kizárólag pénzváltással foglalkozik, amelynek a kockázata csekély.

Kamatkockázat kezelési célok

- Ne keletkezzen olyan helyzet, hogy a Felügyeletnek a kamatpozíció mértéke miatt a Hpt. 152/A §-a alapján intézkedéseket kelljen foganatosítani. (Stressz-teszt)
- A Takarékszövetkezet a rögzített kamatozás mellett köthető ügyletek esetében körültekintően jár el.

Működési kockázat kezelési célok

- működési kockázati veszteség-események gyűjtése kivédése, elemzése.
- működési kockázati és kitettségi mutatók monitoringja.
- felkészülés a sztenderdizált módszer alkalmazására működési kockázatok mérséklése hatékonyabb folyamatszabályozással.
- fokozott figyelem a csalási kockázat elleni védekezésre.
- összetett, bonyolult ügyleteknél kellő tapasztalattal rendelkező szakértők bevonása.

Koncentrációs kockázatkezelési célok

- A túlzott koncentrációk csökkentése, koncentrációs limitrendszerek kialakítása, illetve tovább fejlesztése
- A koncentrációs kockázati jelentések kialakítása, és rendszeres jelentések elkészítése

Likviditás kockázatkezelési célok

- A lejáratú összhang javítása
- Az éven túli aktív ügyletek, ügyletcsoporthoz esetében maximális futamidő meghatározása
- Túlzott betéti koncentráció szoros figyelése

Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvága, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kiténi!
- mely kockázatokot tart elfogadhatónak és melyeket nem!
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokot!

A kockázati étvág meghatározása az egyik előfeltétele annak, hogy az intézmény megfelelő kockázati limiteket állítson fel.

A kockázati étvágát a Takarékszövetkezet öt évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

A Takarékszövetkezet kockázatok a kockázatvállalás szempontjából két csoportra osztható:

- Vállalt kockázatok, amelyeknél a Takarékszövetkezet az elvárt eredmény érdekében tudatosan vállal kockázatokot. (Így: Hitelezési kockázat, piaci kockázat, koncentrációs kockázat, kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat, likviditási kockázat, stratégiai kockázat)
- Türelmi kockázatok, amelyeknél a Takarékszövetkezet a veszteséget elszenved, anélkül, hogy arra tudatosan törekedne. (Így: Külső tényezők kockázata, reziduális kockázat, működési kockázat, reputációs kockázat, irányítási kockázat.)

Kockázati étvág mértékére vonatkozó általános célkitűzés

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamatának biztosítása kell, hogy a Takarékszövetkezet szavatoló tőkéje mindenkor magasabb legyen, mint az alábbiak közül a legmagasabb érték:

- a. Hpt. 76.§ (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény (1. pillér), 112 %-a, amennyiben a Hpt. 76.§ (2) bekezdés alapján a Felügyelet többlet tőkekövetelményt nem ír elő az intézmény számára;¹
- b. Hpt. 76/K. § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (II. pillér) által meghatározott tőkeszükséglet,
- c. Hpt. 76. § (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint a Felügyelet által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény
- d. Hpt-ben, engedélyezési feltételként megállapított legkisebb jegyzett tőke összege.

¹ Az arány meghatározásánál a Takarékszövetkezet abból indul ki, hogy a Felügyelet a 2. pillér keretében nem ír elő többlet tőkekövetelményt és a Hpt. 76. § (5) bekezdésében meghatározott 120%-os korlát felügyeleti szempontból a biztonságos működéshez szükséges szavatoló tőke szint tartását jelzi.

Kockázati étvágyat meghatározó pénzügyi célkitűzések

A Takarékszövetkezet a működéshez szükséges tőke összegének várható alakulását gördülő módszerrel évente határozza meg, három éves időtartamra.

A tőketervezés célja, hogy mindenkor biztosítsa a ténylegesen vállalt kockázatoknak megfelelő tőke szintet, és járuljon hozzá a kiegyensúlyozott és stabil növekedéshez.

A három éves időtartamra vonatkozó tőke tervet a mindenkori éves üzletpolitika tartalmazza.

A Takarékszövetkezet kockázati étvágyát, kockázatvállalási hajlandóságát kockázati típusonként az alábbi minőségi mértékek egyikével jelöli meg:

- alacsony; - mérsékelt; - közepes; - jelentős; - nagy

A Takarékszövetkezet kockázati étvágyát, kockázatvállalási hajlandóságát a Takarékszövetkezet számára lényeges kockázatokat illetően az alábbi táblázat mutatja.

KOCKÁZAT TÍPUSA	KOCKÁZATI ÉTVÁGY, KOCKÁZATVÁLLALÁSI HAJLANDÓSÁG MÉRTÉKE	INDOKLÁS
Hitelezési kockázat – ügylétkockázat	Közepes	Több kockázat vállalása a pénzügyi célokra megfelelő jövödelmezőség mellett
Hitelezési kockázat – partnerkockázat	Alacsony	Partnerkockázatot hordozó ügyletek alapvetően az MTB- vel az integráció központi bankjával
Hitelezési kockázat – elszámolási kockázat	Alacsony	A Takarékszövetkezet elszámolásait az MTB-n keresztül bonyolítja.
Hitelezési kockázat – koncentrációs kockázatok	Alacsony	A Takarékszövetkezet méretei, ügylétköre miatt az egy ügyléttel / ügylétsoporttal szembeni kitétségekre a jogszabályi limitekhez közeli értéket alkalmaz.
Devizaárfolyam kockázat	Alacsony	Az érintett állomány csekély
Nem – kereskedési könyvi kamatkockázat	Mérsékelt	Betétyűjtés és hitelek kihelyezése alapvetően mozgó kamatozás mellett, fix kamatozású eszközök főként a likviditási céllal tartott értékpapírok között
Működési kockázat	Alacsony	Zéró kockázattűrés a megfelelési kockázatokra. Alacsony kockázattűrés
Likviditási kockázat	Alacsony	A Takarékszövetkezet jelentős likvid eszközzel rendelkezik
Stratégia kockázat	Mérsékelt	Évente meghatározott tartalékok

Kockázati szerkezet

A Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét kockázati típusonként és – a hitelezési kockázati kitettségek esetében – kitettségi osztályonként kell bemutatni. A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra az, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, s szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése.

A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a Kockázati Stratégia.

A kockázati szerkezetet az egyes kockázati típusok vonatkozásában a szabályozási minimális tőkekövetelmény nagyságával jellemezzük, tekintettel arra, hogy a tervszámok arra alapulnak, hogy a szavatoló tőke követelmény meghatározásához és a belső tőkeszükséglet számításához is Magyarország külső minősítése a Hkr. 4. §-a szerint 2. hitelminősítési besorolásnak felel meg, és emiatt a két számítás között nincs lényegi különbség.

(Magyarország külső minősítést a Takarékszövetkezet folyamatosan figyelemmel kíséri.)

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választott módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés
- pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer,
- garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
 - Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
 - Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
 - Működési kockázat – alapmutató módszer

Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya a Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra az alábbi területeken:

- vállalkozói szegmensbe tartozó kitettségek – adósminősítéstől és a felajánlott biztosítékoktól függően a kockázatvállalási szabályzatban meghatározottak szerint az egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal szembeni kitettségre
- nagykockázat vállalás – állami kockázatot jelentő kibocsátók, hitelintézetek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő partnerek, illetve egy partnerként kezelendő partnerek csoportja – a jogszabályokban előírt korlátozásoknak megfelelően
- nagykockázat vállalás – vállalkozások – a jogszabályokban előírt korlátozások figyelembe vételével és a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályzásban előírtak szerint
- ügyfelek / partnerek portfólió szintű koncentrációja – a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályzásban előírtak szerint a 20 legnagyobb adósnál lévő kitettségekre és a Hpt. szerinti össznagykockázati kitettségre
- egy ágazattal szembeni kitettségek a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az abban meghatározott ágazatokra
- elszámolási kockázat – a kockázatvállalási szabályzatban foglaltak szerint
- országkockázat – az országkockázat kezelésére vonatkozó belső szabályzásban előírtak szerint az egyes országokra
- devizaárfolyam kockázat – a devizaárfolyam kockázat kezelésére vonatkozó belső szabályzásban előírtak szerint a devizanemenkénti nyitott pozíciókra

- nem – kereskedési könyvi kamatkockázat – a nem – kereskedési könyvi kamatkockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a sztenderd módszer szerinti súlyozott pozícióra, valamint a kumulált nettó kamatpozícióra
- likviditási kockázat – a likviditási kockázatra vonatkozó belső szabályozásában előírtak szerint a lejáratú összhangra, a nagybetétesekre, a likvid eszközök minimális szintjére
- egyes termékcsoportok – a belső szabályozásban meghatározottak szerint (itt meg kell nevezni azokat a termékcsoportokat, ha van ilyen, amelyekre a Takarékszövetkezet belső szabályozása limiteket állapít meg: pl. projektfinanszírozás, zálogházi finanszírozás, egyes lakossági terméktípusok)

A Hpt. 80. § (1) m) pontjában foglaltak alapján a Takarékszövetkezet az MTB-vel, mint számlavezető bankjával szembeni kockázatvállalásra nem alkalmaz limitet.

A Takarékszövetkezet üzleti stratégiájának a kockázati stratégia szempontjából legfontosabb elemei és rövid leírásuk

A Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét és szavatoló tőkekövetelményét a stratégiai terv időszakában továbbra is a hitelezési kockázat kimagasló jelentősége határozza meg.

Kockázatkezelési szervezet bemutatása

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki és fejleszti, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A Takarékszövetkezetben a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért az elnök – ügyvezető a felelős.

A tevékenységet a megfelelő jogszabályok és belső szabályzatok által végzi a Takarékszövetkezet, a kockázatkezelés egyes feladatait, felelőseit az SZMSZ, valamint a munkaköri leírás határozza meg.

A Takarékszövetkezet a szervezet alakítása során figyelembe veszi a Felügyelet ajánlásait.

Kockázatkezelési főbb funkciók:

- a) A tőkeszámításhoz kapcsolódó feladatokat szabályozott módon részben a főkönyvelő részben a kockázatkezelő látja el.

feladataik:

- üzleti döntés előtti kockázati véleményezés,
- kockázatok számszerűsítése, mérése, elemzése,
- a Takarékszövetkezet belső tőkeértékelésének a tőke megfelelésnek folyamatos mérése, elemzése,
- a tőke megfelelésről szóló írásos tájékoztató elkészítése Igazgatóság, Felügyelő Bizottság részére, stb...

- b) Hitelezéshez kapcsolódó kockázatkezelő:

főbb feladatai:

- kockázatkezelés módszertanának kialakítása, karbantartása
- kockázatok kontrollja monitoringja

Kockázatkezelési főbb funkciók: az alábbi feladatokat a Takarékszövetkezetnél 1 fő munkatárs látja el.

- Üzleti döntés előtti kockázati véleményezés
- Kockázatkezelés módszertanának kialakítása és folyamatos karbantartása
- A kockázatok kontrollja, monitoringja

A feladatok gyakoriságától és gyakorlásától és a Takarékszövetkezet sajátosságaitól függően lehet: esti, folyamatos, napi, heti, havi, negyedéves, féléves, éves.

Minden esetben kötelező előírás, hogy a terület független legyen az üzleti területtől és a kockázatkezelés az ügyvezetésnek (elnök-ügyvezetőnek) és a Igazgatóságnak tartozzon beszámolási kötelezettséggel.

A Takarékszövetkezet belső kontrollrendszeréről további információkat tartalmaz a nyilvánosságra hozatali követelményeknek megfelelően nyilvánosságra hozott dokumentum.

Egyéb kapcsolódó információt a Takarékszövetkezet nem kíván nyilvánosságra hozni, mivel úgy, véli az már nem érintené a felhasználó személy gazdasági döntését vagy értékítéletét, valamint a Takarékszövetkezet versenypozícióját is ronthatja.

Lényeges kockázatok

A Takarékszövetkezet lényegesnek minősít minden olyan kockázati típust, amelyre az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

- a) a szabályozás szerint a Takarékszövetkezetnek a kockázat fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie;
- b) amelyből származó potenciális veszteség mértéke – Takarékszövetkezet vezetőségének szubjektív értékelése szerint - egy év alatt meghaladhatja a szavatoló tőke 10%-át,
- c) a PSZÁF a kisintézmények szempontjából általában lényegesnek tartja,
- d) koncentrációs kockázat

A Takarékszövetkezet a lényegesnek minősített kockázatait az alábbiak szerint csoportosítja:

- az 1. pillér alatti kockázatok, amelyekre a szabályozás meghatározza a minimális tőkekövetelmény számításának lehetséges módjait (1. pillérben fedezett kockázatok);
- az 1. pillér alatt nem kezelt kockázatok, amelyek számszerűsíthetők, illetve mutatószámokkal mérhetők, ezért limitekkel kezelhetők. Ide tartoznak a koncentrációs kockázatok, a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatok, és a likviditási kockázat (2. pillérben lefedett kockázatok);
- az 1. pillér alatt nem kezelt kockázatok, amelyek nem-számszerűsíthetők, csak minőségi ismérvekkel becsülhetők, ezért limitekkel nem, hanem csak egyéb kontrollokkal ellenőrizhetők (Egyéb, lényeges kockázatok);
- a Felügyelet által kiadott, jelenleg a SREP Kézikönyv 1. számú mellékletében felsorolt, különösen kockázatosnak tekintett portfóliók és termékek kockázatai. Ezek a hitelezési kockázat kezelésén belül követendő nyomon. A Takarékszövetkezet e kockázatos portfóliók közt szereplő tevékenységek közül egyiket sem végezte, így ezek után tőkeszükséglet nem keletkezett.

A Takarékszövetkezet meghatározza kockázati étvágyát, amelyet a minimális tőkekövetelmény feletti minimálisan tartandó többlettőke mértékében (COREP tábla CAB32), és az ez alapján számolt tőkemegfelelési mutatóban (COREP tábla CAB321) határoz meg, figyelembe véve az üzleti célkitűzéseket, a minimális tőkekövetelmény aktuális értékét, a belső tőkeszükségletet, és a jogszabályi, valamint felügyeleti követelményeket.

II. Javadalmazási politika

A Hpt. 69/B. §-ban foglalt előírás szerint a Takarékszövetkezet számára kötelező a **Javadalmazási Politika kialakítása**. A Javadalmazási Politika elfogadása és éves felülvizsgálata az Igazgatóság feladata. A szabályzat a hitelintézet mérete, tevékenységének jellege, köre és jogi formájából eredő sajátossága figyelembevételével került kialakításra, figyelembe véve a 131/2011. (VII.18.) Korm. rend. előírásait.

Az elkészített Javadalmazási Politikát az **Igazgatóság 2011. szeptember 27-i ülésén tárgyalta meg és fogadta el 58/2011.IX.27. számú Igazgatósági határozatával. A szabályzat visszamenőlegesen, 2011. január 01-i hatállyal lépett életbe.**

Az Igazgatóság a Javadalmazási Politikát 84/2012/XII.18. számú határozatával módosította.

A Bükkalja Takarékszövetkezet egyszerű termék és tevékenységszerkezettel rendelkező Kis intézmény, piaci részesedése minimális, ezért **javadalmazási bizottságot nem alkalmaz.**

A Takarékszövetkezet tisztségviselői, vezetői, munkavállalói részére a javadalmazási irányelvek meghatározása.

A javadalmazási politikának összhangban kell állnia a takarékszövetkezet üzleti stratégiájával, célkitűzéseivel.

A javadalmazási politika elveiben, a hosszú távú érdekeknek kell érvényesülni.

A javadalmazási politika nem ösztönözhet túlzott kockázatvállalásra.

A Takarékszövetkezet alapvető célja, hogy dolgozóit ösztönözze a teljesítmény növelésére, és ezáltal a nyereséges gazdálkodás biztosítására.

A Takarékszövetkezet minden munkavállalójától elvárja az eredményekért érzett felelősséget.

A javadalmazási politika alkalmazása során az arányosság elvének érvényesülnie kell.

Az arányosság elvének alkalmazása a Javadalmazási Politikában

A Takarékszövetkezet a Javadalmazási Politikájának tartalmát méretével, belső szervezetével, tevékenysége jellegével, körével, nagyságrendjével, összetettségével és jogi formájából eredő sajátosságaival arányosan határozza meg.

Az arányosság elve az egyes munkavállalók vonatkozásában is érvényesíthető. Azon vezető állású személyek és munkavállalók esetén, akiknek tevékenysége a Takarékszövetkezet kockázatvállalására lényeges hatást gyakorol, a kockázatvállaláshoz kapcsolódó döntési jogosultsági szinteknek megfelelően alakítjuk a követelményeket.

A Takarékszövetkezet az arányosság elvét a jogszabályok – így különösen a Kormányrendelet 3. §- által meghatározott kereteken belül alkalmazza:

A Takarékszövetkezet mérlegfőösszege nem haladja meg az 500 milliárd forintot és nincs olyan vezető tisztségviselő vagy munkavállalója, akinek éves jövedelme eléri a 300 millió forintot, így a Takarékszövetkezet a Javadalmazási Politika kialakításával és működtetésével kapcsolatos kötelezettségének – a Kormányrendelet 4. §-a alapján –

- a) a kiemelt személyek körének a Javadalmazási Politikában történő azonosításával és
- b) a kiemelt személyek javadalmazása teljesítményjavadalmazási elemeinek a Kormányrendelet 7. §. szerinti kötelező teljesítménymutatók és előírások alapján, a Javadalmazási Politika szerint történő meghatalmazásával, valamint pénzben történő megfizetésével tesz eleget.

A Javadalmazási Politika kialakítása, felülvizsgálata és ellenőrzése

A Takarékszövetkezet piaci részesedése nem éri el az 5% piaci részesedést, így – a Hpt. 69/B. § (6) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – külön javadalmazási bizottságot nem hoz létre. A Javadalmazási Politika elveit az Igazgatóság fogadja el és vizsgálja felül, míg a Felügyelő Bizottság felel annak végrehajtásáért, míg azt a belső ellenőrzés legalább évente felülvizsgálja. A kialakításán túl az Igazgatóság feladata a Javadalmazási Politika alkalmazása szempontjából kivételes esetek ellenőrzése, a szükséges módosítások jóváhagyása.

A Javadalmazási Politika hatálya

A Javadalmazási Politika tárgyi hatálya kiterjed:

- ~ a munkavállalók javadalmazási elveinek szabályozására,
- ~ a kiemelt személyek javadalmazási elveinek szabályozására,
- ~ a tisztségviselők javadalmazási elveinek szabályozására,
- ~ vezetők (kiemelt személyek) munkaviszonyának megszűnése esetén járó juttatások szabályozására.

A Javadalmazási Politika a Takarékszövetkezet minden munkaviszonyban álló munkavállalójára kiterjed.

Kiemelt személyi kör (speciális személyi hatály)

A Javadalmazási Politika az általános személyi hatályként meghatározott általános személyi körön belül egy ennél szűkebb személyi körre az általános szabályokon túl speciális szabályokat is meghatároz.

A speciális személyi hatály az arányosság elvének figyelembe vétele mellett a 131/2011 (VII.18) kormányrendelet 4§. a) pontjában meghatározottak szerint a Takarékszövetkezetnél az alábbiakban felsorolt munkavállalókra terjed ki:

- ~ a Takarékszövetkezet szervezeti egységének vezetését ellátó (belső igazgatási tagként) az elnök-ügyvezetőre,
- ~ a Takarékszövetkezet tőkeszámításához kapcsolódó kockázatkezelésért felelős munkavállalóra: főkönyvelő-ügyvezetőre 2013.aug.30.-ig, ügyvezetőre 2013.aug.09-től mint kiemelt személyi körre terjed ki.

A kiemelt személyi kör vonatkozásában az Igazgatóság jogosult a prémium mértékének megállapítására, valamint az értékelés előkészítéséért. A Felügyelő Bizottság felel annak végrehajtásáért, a belső ellenőr legalább évente ellenőrzi, felülvizsgálja.

A kiemelt személyi kör 2013. évi javadalmazása

Állandó javadalmazás összege eFt	Teljesítmény javadalmazás összege eFt	Kiemelt személyi kör fő
18 004	7 586	3

A kifizetés formája készpénz. A főkönyvelő-ügyvezető 2013.szeptember 2-től nyugdíjba vonult.

Az üzleti év során kötött új munkaszerződéshez kapcsolódó teljesítményjavadalmazás kifizetése a próbaidő leteltét követően időarányosan történt. Végkielégítés, és ki nem fizetett halasztott javadalmazás nem volt.

A Javadalmazási politika alkalmazása során követendő alapelvek

A Javadalmazási Politikának összhangban kell állnia a Takarékszövetkezet üzleti stratégiájával, célkitűzéseivel, értékeivel és hosszú távú érdekeivel, valamint a hatékony és eredményes kockázatkezeléssel, s elő kell segítenie annak alkalmazását, továbbá nem ösztönözhet az intézmény kockázatvállalási limitjeit meghaladó kockázatok vállalására. Ennek alapján a Javadalmazási Politika kialakításakor a Takarékszövetkezet a következő szempontokat veszi figyelembe:

- ~ a Javadalmazási Politika legyen összehangolva a Takarékszövetkezet kockázatkezelési gyakorlatával, tükrözze az intézmény kockázatvállalási képességét és hajlandóságát,
- ~ a Javadalmazási Politika ne ösztönözze túlzott kockázatvállalásra a munkavállalókat,
- ~ a Javadalmazási Politika épüljön be a pénzügyi tervezés folyamatába.

A teljesítményértékelés alapelvei

A Takarékszövetkezetben a teljesítménymérési időszak alatt az adott naptári évet kell érteni.

A teljesítményjavadalmazás megállapításakor legalább 3 év teljesítménymutatóit veszi figyelembe a takarékszövetkezet.

Pénzügyi és Kockázati mutatók

A Takarékszövetkezet által alkalmazott teljesítménymutatók a következő szempontokat tartalmazzák.

- a) a nem teljesítő hitelek részarányának változása,
- b) a tőkekövetelmény előírásának való megfelelés mértéke,
- c) a likviditási kockázatok mérő mutatószámok változása,
- d) az elért adózás előtti eredmény.

III. A prudenciális szabályok alkalmazása

A Takarékszövetkezet nem kötelezett számviteli konszolidációra, és nem tartozik összevont alapú felügyelet alá.

IV. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

A táblázat a 2013. évi auditált adatokat tartalmazza E Ft

Alaptőke	645 906
Járulékos tőke	65 467
Piaci kockázatok fedezésére felhasználható összes kiegészítő tőke	0
Alapvető tőkeként elismert tőkeelemek	85 739
Befizetett jegyzett tőke	85 739
(-) Visszavásárolt saját részvények névértéke	0
Tőketartalék	0
Alapvető tőkeként elismert tartalékok	562 465
Általános kockázati céltartalék a kockázattal súlyozott kitettség értékek összegének 1,25%-áig	0
Alapvető kölcsöntőke teljes összege	0
(-) Egyéb levonások az alapvető tőkéből	-2 298
Járulékos tőke	65 467
Értékelési tartalékok	61 524
Járulékos kölcsöntőke	0
Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	3 943
(-) Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke limit feletti része	0

(-) Járulékos tőke limit feletti része	0
(-) Levonások az alapvető tőkéből és a járulékos tőkéből	0
Ebből: (-) Levonások az alapvető tőkéből	0
Ebből: (-) Levonások a járulékos tőkéből	0
Kockázatok fedezésére figyelembe vehető levonások utáni szavatoló tőke	711 373

V. A Takarékszövetkezet tőkemegfelelése

1. A belső tőkemegfelelési folyamat

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet Vezető Testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- az intézmény meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Takarékszövetkezet a Hpt. 13/C §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

Arról, hogy egy intézmény kis intézményként kezelhető, a végső döntést a Felügyelet hozza meg.

A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatra vonatkozó jelen szabályzatot a Takarékszövetkezet Igazgatósága fogadja el, és évente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat elvégzése a Takarékszövetkezet Ügyvezetésének a felelőssége.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
3. Tőketervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A belső tőkeszükséglet számítási módszerét összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja:

JELENTŐS KOCKÁZATOK ÉS A BELSŐ TŐKESZÜKSÉGLET SZÁMÍTÁSA

Kockázati típus	Kockázati altípus	Kockázatbecslési módszer minimális szavatoló tőke szükséglet számítás	Kockázatbecslési módszer belső tőkemegfeleléshez
HITELEZÉSI KOCKÁZAT 1.-2. pillér	Hitelezési kockázat - ügyfélkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer - korrigált súlyozás
	Hitelezési kockázat - partnerkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitéttiség méréséhez az eredeti kockázat módszere	Kockázati súlyok: Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer - korrigált súlyozás. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitéttiség méréséhez az eredeti kockázat módszere
	Hitelezési kockázat - Nyitva szállítási kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer
	Nem-kereskedési könyvben lévő részvénykockázat	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás
KONCENTRÁCIÓS KOCKÁZATOK 2. pillér	Egy ügyfél-/partnercsoporttal szembeni kockázat, különös tekintettel a gyenge minőségű ügyfélcsoportokra (portfólió alsó 20%-a kitéttiség alapján)	Limittúllépés a nem-kereskedési könyvben szavatoló tőkéből levonás, kereskedési könyvben többlet tőkeszükséglet	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Nagykockázatok összesen	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Ágazati kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, limiten belül tőkepuffer

	Területen kívüli koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer
	Biztosítékokból fakadó közvetett koncentrációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Termék, illetve termékcsoport koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer
PIACI KOCKÁZATOK 1-2. pillér	Devizaárfolyam kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer + tőkepuffer
	Árukockázat	Nincs ilyen kockázat	Nincs ilyen kockázat
	Kereskedési könyvi részvénytőzings kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
	Kereskedési könyvi kamattőzings kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
PIACI KOCKÁZATOK 2. pillér	–Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat	Nincs nevesített módszer.	Felügyeleti ajánlásban meghatározott sztenderd módszer figyelembe vételével tőkepuffer
MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOK 1.-2. pillér	Működési kockázatok	Alapmutató módszer	Alapmutató módszer
ORSZÁGKOCKÁZAT 2. pillér	Országkockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT 2. pillér	Likviditási kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitszámítás, tőkepuffer tartása
EGYÉB NEM-SZÁMSZERŰSÍTETTKOCKÁZATOK 2. pillér	Irányítási (kontroll) kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reziduális kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reputációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Külső tényezők kockázata	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Stratégiai kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása

2. Kitettségi osztályok tőkekövetelménye

A táblázat a 2013. évi auditált adatokat tartalmazza E Ft

SA módszer tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint (értékpapírosított pozíció nélkül)

	179 447
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	390
Közszektorbeli intézmények	0
Multilaterális fejlesztési bankok	0
Nemzetközi szervezetek	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	1 719
Vállalkozások	57 341
ebből: rövid lejáratú követelések	3 262
Lakosság	16 608
Ingatlannal fedezett követelések	66 999
Késedelmes tételek	2 928
Fedezett kötvények	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	33 462

3. A hitelezési és felhígulási kockázatok

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét *sztxenderd módszer szerint* számítja ki mind a szabályozói, mind a belső tőkeszükséglet esetén.

a) *Késedelmes tétel:*

Késedelmes tétel kitettségi osztályba sorolandó az ügylet, amennyiben az ügyfélnek a takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén

- a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
- az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén

- a kettőszázötvenezer forintot, vagy
- az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

1. A kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tételre a 2-5) alatti pontokban foglalt kivétellel a kitettségnek az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék figyelembe vételével számított összegéhez - a 2-5) bekezdésben meghatározott eltéréssel - a következő kockázati súlyokat kell alkalmazni.

- a) 150 %-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20 %-a,

- b) 100 %-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20 %-a.

Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon, vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén

1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy

2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén

-az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

2) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35 %-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

- 50 %-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20 %-a,

- Egyébként 100 %-os kockázati súlyt kell rendelni.

3) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50 %-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100 % os kockázati súlyt kell rendelni.

4) A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

5) Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a felügyelet által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15 %-a, akkor 100 %-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

b) Az értékvesztések megállapítása

Takarékszövetkezetünk rendszeresen köteles eszközeit (befektetett pénzügyi eszközeit, követeléseit, értékpapírjait, illetve pénzeszközeit és készleteit), vállalt kötelezettségeit, valamint egyéb kihelyezéseit értékelni és minősíteni.

A minősítési kötelezettség alá tartozó tételek:

- a) a hitelintézetekkel szembeni és az ügyfelekkel szembeni pénzügyi (és befektetési) szolgáltatásból eredő követelésekre, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolásokra (bevétel elhatárolások) (a továbbiakban együtt: kintlévőségek),
- b) befektetési célú és forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő és tulajdoni részesedést jelentő értékpapírokra (a továbbiakban: befektetések),
- c) követelések fejében kapott és készletként nyilvántartásba vett eszközökre (a továbbiakban: követelések fejében kapott készletek),

- d) függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre (a továbbiakban: mérlegen kívüli kötelezettségek).

Minősítési kötelezettség alá tartoznak az eszközök között nyilvántartott peresített követelések, továbbá minden egyéb, Szövetkezeti Hitelintézetet érintő peres eljárás perértéke.

A Takarékszövetkezet a minősítést negyedévente alapvetően kétféle módon végzi.

- **egyedi értékelés** (egyedi minősítés) esetén, azokat az értékelés alapjául szolgáló eszközminősítési kategóriák (a továbbiakban: minősítési kategóriák),
- **csoportos egyszerűsített értékelés** esetén, azokat az értékelés alapjául szolgáló értékelési csoportok (a továbbiakban: minősítési kategóriák)

valamelyikébe sorolja be a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően.

A Takarékszövetkezet a Hitkr. rendelkezései értelmében a csoportos egyszerűsített értékelés alá tartozó tételeket, egyezően az egyedi minősítés alá tartozó tételekkel a következő 5 minősítési kategória egyikébe sorolja be:

- a) problémamentes
- b) külön figyelendő
- c) átlag alatti
- d) kétes
- e) rossz

Problémamentes kategória

A törlesztési határidővel rendelkező kintlevőségek, a befektetések, követelések fejében kapott készletek és mérlegen kívüli tételek közül csak az minősíthető problémamentesnek, amelyről

- dokumentálhatóan valószínűsíthető, hogy az megtérül és nem kell veszteséggel számolni, vagy
- a kintlevőség törke-, illetve kamattörlesztésének vagy egyéb törlesztési kötelezettségének fizetési késedelme
 - = vállalkozói hitelek esetében legfeljebb 15 nap,
 - = **lakossági hiteleknél, kintlevőségeknél** legfeljebb 30 nap és az e miatt valószínűsíthető veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke teljes mértékben fedezi;
- ha az adóssal szemben több jogcímen fennálló kintlevősége áll fenn, és az adós mindegyik fizetési kötelezettségének képes eleget tenni, az esetleges fizetési késedelme pedig csak az előző pontban meghatározott időtartamon belül fordul elő;

- nincs tudomás arról, hogy az adós olyan ügyfélcsoport tagja (575/2013/ EU rendelet 4. cikk (1) bekezdés), amely esetében a tulajdoni, illetve az üzleti kapcsolat szorossága azt eredményezheti, hogy a csoport bármelyik tagja pénzügyi pozíciójának romlása veszélyezteti az adós határidőben történő törlesztési képességét, és a csoport bármely tagjával szemben fennálló követelés törlesztésében késedelem következhet(ett) be.

A törlesztési határidővel nem rendelkező tételek közül csak azok minősíthetők problémamentesnek, amelyekkel kapcsolatosan a jövőben veszteség bekövetkezése a rendelkezésre álló adatok alapján dokumentáltan nem valószínűsíthető, vagy valószínűsíthető veszteség, de azt a rendelkezésre álló fedezet értéke teljes mértékben fedezi.

A következő kintlévőségeket veszteség keletkezését nem valószínűsítő és megtérülést biztosító jellegük miatt a minősítés során problémamentesnek kell tekinteni:

- a) Olyan – hitelkockázati fedezettel el nem látott - kintlévőségeket (kitettségeket) amelyekhez a sztenderd módszer alkalmazásában nulla százalékos kockázati súly rendelhető.
- b) Olyan hitelkockázati fedezettel ellátott kintlévőségeket (kitettségeket), amelyek - a kintlévőség mögötti hitelkockázati fedezetek hitelezési kockázat mérséklő hatásának figyelembevételét követő - korrigált kitettségi értéke nulla.

*Jelzáloghitel esetén, amennyiben **egyszerre, egy időben** teljesülnek a következő feltételek:*

- Az ingatlanról a Szövetkezeti Hitelintézet saját értékbecslője, vagy a Szövetkezeti Hitelintézet által elfogadott külső szakértő által készített aktuális értékbecslés rendelkezésre áll (1, illetve 3 éves).
- Az ingatlan korrigált hitelfedezeti értékét a Fedezetértékelési Szabályzatban meghatározott fedezettségi szint rátával határozták meg.
- A korrigált hitelfedezeti érték a kockázatvállalás összegének legalább kétszeresét eléri, továbbá
 - a Takarékszövetkezet első helyi jelzálogjogának bejegyzése az ingatlan nyilvántartásban megtörtént, az ingatlan ezen kívül per-, teher- és igénymentes,
 - társas vállalkozás tulajdonában lévő ingatlan esetében – 2014. március 15-e előtt megkötött szerződések esetében a Takarékszövetkezet vételi opcióval rendelkezik,
 - a szerződés közvetlenül végrehajtható közokiratba lett foglalva.
 - nincsen harmadik fél által kezdeményezett olyan eljárás, vagy egyéb teher a fedezeti ingatlanon, ami annak esetleges fedezetérvényesítését korlátozza, vagy negatívan befolyásolja (pl. gyámhatósági feljegyzés, vh.-jog, stb.)

○ *Nem lehet problémamentesnek minősíteni a kintlevőséget, amennyiben*

- a) a Takarékszövetkezetnek tudomása van arról, hogy az ügyfél vagy a partner vagy az értékpapír kibocsátója olyan – 575/2013/ EU rendelet 4. cikk (1) bekezdés szerinti – ügyfélcsoport tagja, amely esetében a tulajdoni, illetve az üzleti kapcsolat szorossága azt eredményezheti, hogy
- a csoport bármelyik tagja pénzügyi pozíciójának romlása veszélyezteti az adós határidőben történő törlesztési képességét, és a csoport bármely tagjával szemben fennálló követelés (tőke+kamat) törlesztésében *tizenöt napon túli* késedelem következett be, - illetve lakossági hitelek esetében a törlesztést tekintve 30 napon túli késedelem következett be – és ezen körülmények miatt várhatóan bekövetkező veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi, vagy
- b) a Takarékszövetkezetnek az ügyféllel, a kereskedési partnerrel, illetve az értékpapír kibocsátójával szemben több jogcímen is van követelése, valamint az adós valamely törlesztési kötelezettségének nem képes eleget tenni, és ezen körülmények miatt várhatóan bekövetkező veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi, vagy
- c) az ügyfél, illetve a partner pénzügyi problémáinak, hitelképességének romlása miatt olyan jelleggel módosítani kellett a kockázatvállalásra vonatkozó szerződést, hogy annak következtében a követelés kimeríti az átstrukturált hitel (követelés) fogalmát.
- Az átstrukturált hitel (követelés) fogalmi meghatározását a Fogalomtár tartalmazza.

Külön figyelendő kategória

Külön figyelendő kategóriába kell sorolni azokat a kintlevőségeket, befektetéseket és mérlegen kívüli vállalt kötelezettségeket, amelyekkel kapcsolatosan a Takarékszövetkezet birtokába került információ alapján

- a minősítés időpontjában minimális mértékű veszteség (legfeljebb a tétel bekerülési értékének, illetve törlesztésekkel csökkentett bekerülési értékének, a mérlegen kívüli kötelezettség nyilvántartási értékének 10%-ban) valószínűsíthető, amely miatt az adott tétel az általánostól eltérő kezelést igényel, feltéve, hogy a rendelkezésre álló fedezet értéke a veszteség valószínűsítésénél figyelembevételre került;
- az esedékessé vált tőketörlesztő részletek, valamint a kamat, illetve kamatjellegű követelések fizetési, vagy törlesztési késedelme nem haladja meg a 60 napot (16-60 nap között, lakossági hitelek, kintlevőségek esetében 31-60 nap között van), de a Szövetkezeti Hitelintézetnek tudomása van arról, hogy az adós olyan ügyfélcsoport tagja, amely csoport bármely tagja pénzügyi pozíciójának romlása következtében - a tulajdoni, illetve az üzleti kapcsolat szorossága révén - fizetési késedelem jelentkezhet;
- a Szövetkezeti Hitelintézetnek több jogcímen van kintlevősége (követelése) az adóssal szemben, és az valamely fizetési kötelezettségének – a fenti késedelmi időtartamon belül - nem képes eleget tenni;
- az adós törlesztési problémái következtében a hitelszerződést módosítani kellett a törlesztési ütemek tekintetében, változatlan végső lejáratral.

A külön figyelendő minősítési kategóriába sorolt kintlevőségek, befektetések, illetve mérlegen kívüli vállalt kötelezettségek folyamatos, negyedéves minősítése, felülvizsgálata

során a minősítési kategóriába történő besorolásra vonatkozó javaslatlételkor - többek között - figyelembe kell venni az adós személyének megítélését (pl.: szektorbeli elhelyezkedés, nemzetgazdaságban betöltött szerepe, helye, ágazati kilátások, nyilvánosság, gazdálkodás követhetősége stb.), illetve

az adott kintlevőség által hordozott kockázat változását (kockázat csökkenést jelenthet pl.: projektfinanszírozás esetén megvalósult beruházás, folyamatosan, dokumentáltan nyomon követhetően jól működő viziközmű konstrukció stb.) és ennek alapján, valamint figyelemmel a minősítési kategóriába sorolás jelen szabályzatban rögzített egyéb kritériumaira, előírásaira is, a javaslattevő kezdeményezheti a minősítés tárgyát képező kintlevőség kedvezőbb minősítési kategóriába történő átsorolását. Az átsorolásra tett javaslatot minden esetben dokumentáltan kell alátámasztani és az átsorolásra minden esetben egyedi döntést kell hozni a kapcsolódó belső szabályok rendelkezései alapulvételével.

Átlag alatti kategória

Átlag alattinak azok a kintlevőségek, befektetések és mérlegen kívüli vállalt kötelezettségek minősülnek, amelyek

- a rendelkezésre álló információk alapján a szokásosnál magasabb kockázatúnak minősülnek, várható veszteségük nem haladja meg a tétel bekerülési értékének, illetve törlesztésekkel csökkentett bekerülési értékének, a mérlegen kívüli kötelezettség nyilvántartási értékének 30%-át a rendelkezésre álló fedezet értékének figyelembevételével, vagy
- a minősítés időpontjában bizonytalan mértékű, a külön figyelendő kategóriánál rögzítetttnél nagyobb veszteség valószínűsíthető a rendelkezésre álló fedezet értékét is figyelembevéve.

Kétes kategória

Kétesnek minősülnek azok a kintlevőségek, befektetések és mérlegen kívüli vállalt kötelezettségek, amelyek esetében

- a törlesztési késedelem tartós (legalább 90 napot meghaladó) vagy rendszeres, - azaz az esedékessé vált tőketörlesztő részletek és a kamat, illetve kamatjellegű követelések fizetési vagy törlesztési késedelme az évközi minősítések, vagy az év végi mérlegkészítés időpontjában legalább a 90 napot meghaladja - és
- egyértelműen megállapítható, hogy a Szövetkezeti Hitelintézetnek - az átlag alatti kategóriánál rögzített mértéknél várhatóan nagyobb - veszteséget okoznak, amelyre a rendelkezésre álló fedezet értéke nem nyújt fedezetet.

Rossz kategória

Rossznak minősülnek azok a kintlevőségek, befektetések és mérlegen kívüli vállalt kötelezettségek, amelyek esetében

- a keletkező veszteség az adott tétel bekerülési értéke (illetve törlesztéssel csökkentett bekerülési értéke), illetve mérlegen kívüli kötelezettség esetében annak nyilvántartási értéke hetven százalékát - a rendelkezésre álló fedezet értékét is figyelembe véve – előreláthatóan meghaladja, az adós törlesztési kötelezettségének többszöri felszólítás után sem tesz eleget vagy
- az ügyfél, partner ellen felszámolási eljárás indult meg (kivéve azokat a követeléseket, amelyek a felszámolási eljárás során keletkeztek) és az előző bekezdésben rögzített mértékű veszteség valószínűsíthető a rendelkezésre álló fedezet értékét is figyelembe véve.

Egyedi teljes körű minősítés alá tartoznak:

- a Takarékszövetkezet 2012.december 31-i állapot szerinti szavatoló tőkéjének 1 %-át meghaladó kintlevőségek, illetve kockázatvállalások (az egy ügyfélnek adott kölcsönök, garanciák és más kötelezettség-vállalások összegét a minősítés módjának meghatározása szempontjából egy kockázatvállalásnak kell tekinteni), ide nem értve az ezen összeghatárt meghaladó lakossági ügyféllel szembeni, a fogyasztási hitelek, jelzáloghitelből eredő követeléseket.
- a bankközi kihelyezések,
- a csőd-, felszámolási- és végelszámolási eljárások hatálya alá került ügyfelekkel szembeni kintlevőségek.

Egyedi egyszerűsített minősítés alá tartoznak:

- a Takarékszövetkezet 2012.december 31-i állapot szerinti szavatoló tőkéjének 1 %-át meghaladó lakossági ügyféllel szembeni, a fogyasztási hitelek, jelzáloghitelből eredő követelések.

A nagykockázat vállalásnak tekintendő ügyletek, mint kintlevőségek minősítése kizárólag egyedi, tételes számbavétel és ellenőrzés alapján történik.

Az átstrukturált hitelek minősítése szintén egyedi minősítési eljárással történik.

Egyedi minősítés esetén az eszközminősítési kategóriába sorolás – a tétel jellegétől függően – a következő szempontok együttes mérlegelése alapján történik:

- a) az ügyfél-, illetve partnerminősítés: a pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatással érintett ügyfél vagy partner, illetve az értékpapír kibocsátójának pénzügyi helyzete, stabilitása, jövedelemtermelő képessége, és az ezekben bekövetkező változások,

- b) a törlesztési rend betartása (késedelmi idő): a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása,
- c) az ügyfélhez kapcsolódó ország kockázat (politikai kockázatra, transzferkockázatra nézve egyaránt) és az abban bekövetkezett változás,
- d) a fedezetként felajánlott biztosítékok értéke, mobilizálhatósága, hozzáférhetősége és az ezekben bekövetkezett változás,
- e) a tétel továbbértékesíthetősége, mobilizálhatósága (a piaci kereslet-kínálati viszonyok és az elérhető piaci árak, a kibocsátó saját tőkéjében való részesedés a befektetés arányában),
- f) a tételből adódó veszteségnek minősülő jövőbeni kifizetési kötelezettség.

Egyedi minősítés esetén az eszközminősítési kategóriába sorolás és az értékvesztés %-os mértéke a következő lehet:

ÜGYLET- MINŐÍTÉSI KATEGÓRIA késedelmes napok száma	ADÓSMINŐSÍTÉSI KATEGÓRIA				
	A	B	C	D	E
	értékvesztés % (korrekciós érték)	értékvesztés % (korrekciós érték)	értékvesztés % (korrekciós érték)	értékvesztés % (korrekciós érték)	értékvesztés % (korrekciós érték)
Probléma mentes lakossági 0 - 30 nap egyéb (váll.) 0 - 15 nap	0	0	0	0	
Külön figyelendő lakossági 31 – 60 nap egyéb (váll.)16 – 60 nap	1	2-5	6-10	6-10	
Átlag alatti 61 – 90 nap			11-20	21-30	
Kétes 91 – 365 nap				31-70	31 – 70
Rossz 365 naptól					71 - 100

Csoportos egyszerűsített minősítés alá tartoznak:

- a Takarékszövetkezet 2012.december 31-i állapot szerinti szavatoló tőkéjének 1 %-át meg nem haladó kintlévőségek, befektetések, követelések fejében kapott készletek vagy mérlegen kívül vállalt kötelezettségek.

Csoportos egyszerűsített minősítés esetén az eszközminősítési kategóriába sorolás a következő szempontok alapján történik:

- a késedelmi határidők (törlesztési rend betartása), a kintlévőségek törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulásának alapulvételével

Csoportos egyszerűsített minősítés esetén az eszközminősítési kategóriába sorolás és az értékvesztés %-os mértéke a következő lehet:

KATEGÓRIA	KÉSEDELEM NAPOKBAN	ÉRTÉKVESZTÉS %
Problémamentes	lakossági 0-30 egyéb (váll.) 0-15	0
Külön figyelendő	lakossági 31-60 egyéb (váll.) 16-60	5
Átlag alatti	61-90	20
Kétes	91-365	50
Rossz	365 nap felett	90

c. A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat – mérséklés figyelembe vétele előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonkénti bontásban.

Adatok eFt-ban

Megnevezés	Kitettség értéke	Darab (db)	Átlag
Központi kormányval és központi bankkal szembeni kitettség	3 046 050	8	380 756
Regionális kormányval és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	29 400	4	7 350
Hitelintézetekkel szembeni kitettség	973 817	1	973 817
Vállalkozásokkal szembeni kitettség			
Lakossággal szembeni kitettség	994 763	3554	280
Ingatlannal fedezett kitettség	2 283 596	815	2 801
Késedelmes tétel	67 281	589	114
Egyéb tétel kitettsége	523 884	23	22778

d. A kitettségek földrajzi – legalább országonkénti – megoszlása kitettsége osztályonként

A Takarékszövetkezet nem végez határon átnyúló tevékenységet.

e. A kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása kitettségi osztályonként

A Takarékszövetkezet az ágazati koncentrációt az MNB ágazati szerkezetben méri a nettó fedezetlen kitettséget számítva. Nem kerülnek figyelembe vételre a hitelintézetekkel és a központi kormány, központi bankkal szembeni kitettségek, illetve az általuk garantált kitettségek. Az egyéni vállalkozók az általuk jellemzően végzett gazdasági tevékenységhez legközelebb álló ágazathoz kerülnek besorolásra.

Kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása 2013.dec.31.					
Megnevezés	Vállalkozói, lakossági	Helyi önkormányzat	Ingatlannal fedezett	Késedelmes tétel	Ágazat összesen
Mezőgazdaság, vadgazdaság, erdőgazdaság	96 508	0	104 430	21 156	222 094
Bányászat	0	0	0	0	0
Feldolgozó ipar	17 386	0	0	0	17 386
Villamos energia	0	0	0	0	0
Építő ipar	77 856	0	31 570	0	109 426
Kereskedelem, járműjavítás	970	0	0	0	970
Vendéglátás	0	0	0	0	0
Szállítás, raktározás, távközlés	16 459	0	0	0	16 459
Pénzügyi tevékenység	0	0	0	0	0
Ingatlan, gazdasági szolgáltatás	0	0	0	0	0
Közigazg.védelem	0	0	0	0	0
Oktatás	0	0	0	0	0
Egészségügy, szociális ellátás	0	0	0	0	0
Egyéb közösségi szociális ellátás	0	29 400	0	0	29 400
Ismeretlen ágazat	785 584	0	2 147 596	46 125	2 979 305
Kitettségek összesen:	994 763	29 400	2 283 596	67 281	3 375 040

f. A kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként

Adatok eFt-ban

	Éven belüli	1-5 évig	5 éven túli	Lejárt	Összesen
Központi kormányok és központi bankok	3 046 050	0	0	0	3 046 050
Regionális kormányok és helyi önkormányzatok	29 400	0	0	0	29 400
Hitelintézetek	973 817	0	0	0	973 817
Lakosság, vállalkozások	379 229	189 021	405 357	21 156	994 763
Ingatlannal fedezett kitettségek	155 817	257 696	1 870 083	0	2 283 596
Késedelmes tételek	1 650	46 125	4 403	15 103	67 281
Egyéb tételek	523 884	0	0	0	523 884

g. Az elszámolt és visszaírt értékvesztést, illetve képzett és felhasznált céltartalékot, külön feltüntetve az adott évben elszámolt, illetve képzett összeget

Értékvesztés összesítés szektor szerint 2013.év
adatok e Ft-ban

Értékvesztés képzés (tárgyév) visszaírás (tárgyév, előző év)változás							
Megnevezés	Nyitó értékvesztés állomány 2013.jan.01.	86131 fkv Tárgyévi értékvesztés		96131 fkv Előző évi értékvesztés visszaírás		Tárgyhavi változás eredményre gyakorolt hatás	Záró értékvesztés állomány 2013.dec.31.
		Képzés (+)	Visszaírás (-)	Előző évi visszaírás (-)	Hitelleírás (-)		
Nem p.ü.váll.: Jogi és nem jogi személyek	25 112	60 392	29 182	11 143	1 000	19 067	44 179
Lakosság	400 376	325 273	219 388	74 562	151 588	-120 265	280 111
Önálló váll. E.v	19 233	1 222	0	653	17 284	-16 715	2 518
Összesen:	444 721	386 887	248 570	86 358	169 872	-117 913	326 808
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék változás							
Megnevezés	Nyitó egyenleg 2013. jan.01.	CT képzés	CT felhasználás értékvesztéshe z	CT felszabadítás	Záró egyenleg 2013.dec.31.		
Függő és jövőbeni kötelezettségekre céltartalék		794	1461	0	794	1461	

VI. Sztenderd módszer

A Takarékszövetkezetek a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadták el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A. § értelmében sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be.

A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait. A központi kormányzatnak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése. Az alábbi PSZÁF által elismert külső hitelminősítő szervezetek minősítéseit vesszük figyelembe:

- Fitch Ratings Ltd. (Fitch)
- Moody's Investors Service (Moody's)
- Standard and Poor's (S&P)
- Japan Credit Rating Agency Ltd. (JCR)

A külső hitelminősítő szervezetek hitelminősítésének alkalmazását, a hitelminősítések kockázati súlyoknak való megfeleltetését a Hkr. rendelkezései illetve, vonatkozó belső szabályunk alapján végezzük.

A hitelintézettel vagy befektetési vállalkozással szembeni kitettségnél a központi kormányzati minősítésen alapuló módszert alkalmazzuk, ahol az alkalmazandó kockázati súly függ, a székhelye szerinti központi kormány hitelminősítési besorolásától.

Vállalkozással szembeni kitettségeink nem rendelkeznek elismert külső hitelminősítő szervezet hitelminősítésével.

VII. Hitelezési kockázat – mérséklés

Mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei

A tőkekövetelmény mérséklésénél a Takarékszövetkezet nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

A biztosítékok elfogadásának szempontjai

1. Kiköthető biztosítékok

A Szövetkezeti Hitelintézetnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk., vagy Ptk.) rendelkezéseivel összhangban az alábbi biztosítékok alapítására nyílik lehetősége:

- Dologi biztosítékként
 - (1) Zálogjog
 - (2) Óvadék
- Személyi biztosítékként
 - (3) Kezesség
 - (4) Garancia

Fő biztosítékok, melyeket a Takarékszövetkezet önálló biztosítékként fogad el.

Kockázatmentes biztosítékok

- Óvadékba helyezett forint- és devizabetét Óvadékba helyezett állampapír (diszkont kincstárjegy, államkötvény, kincstári takarékkötvény, kamatozó kincstárjegy, stb.)
- Óvadékba helyezett értékpapír, vagy betéti okirat
- Állami garancia, kezesség
- Bankgarancia, kezesség
- Visszaváltható életbiztosítás

Nem kockázatmentes biztosítékok:

- Jelzálogjog ingatlanra
- Jelzálogjog, kézzzálogjog ingó vagyontárgyakra (járművekre, gépekre, berendezésekre)
- Jelzálogjog, kézzzálogjog készletre
- Jelzálogjog, vagyonra/vagyonrészre (tartós hitelkapcsolat esetén)
- Zálogjog közraktárban elhelyezett árura
- Zálogjog üzletrészen
- Zálogjog követelésen, jogon
- Óvadék tőzsdén jegyzett részvényen
- Magánszemély készfizető kezessége, Váltókezesség A,B. osztályú minősítés esetén
- Csekk-kezesség A,B osztályú minősítés esetén

Önállóan el nem fogadható, kiegészítő biztosítékok:

- Garancia alapok kezessége (Hitelgarancia Zrt. és AVGHA készfizető kezessége, garanciája)
- Jelzálogjog vagyonra, vagyonrészre (nem tartós hitelkapcsolat esetén)
- Magánszemély készfizető kezessége
- Váltókezesség (C,D. osztályú minősítés esetén)
- Csekk-kezesség (C,D. osztályú minősítés esetén)

A Takarékszövetkezet fedezetként nem fogadja el:

- a saját maga által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a hitelintézettel szoros kapcsolatban álló vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a hitelintézet (Takarékszövetkezet) vagy az összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézettel szoros kapcsolatban álló vállalkozás a Gt.-ben meghatározott minősített többséget biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét.

A jogi biztosíték-típusokat a fentiekben meghatározott preferencia-sorrend alapulvételével a hitelügyletet kezdeményező ügyintézők választják ki. Javaslatukat a biztosíték értékállósága, a jogérvényesítés biztonsága, a végrehajthatóság gyorsasága és várható eredményessége alapján – a biztosíték kikötésének költségvonzatára is figyelemmel – úgy teszik meg, hogy a folyósítandó kölcsön (kockázatvállalás) fedezettsége az adott ügylet tekintetében optimális legyen.

A preferencia-listában nem szereplő biztosítékok kiegészítő biztosítéknak minősülnek, azok fő (önálló) biztosítékként történő elfogadása üzletileg indokolt esetben és az erre vonatkozó megalapozott indoklás alapján engedélyezhető.

A fedezetek elismerhetősége, hitelezési kockázat mérséklése

A Takarékszövetkezet a hitelezési-kockázat mérséklési eljárásának alkalmazása során a fedezeteket a (196/2007. Kormányrendelet) Hkr-ben foglaltak szerint kezeli elismert hitelkockázati fedezetként.

A Takarékszövetkezet a jogszabály által definiált elismerhető fedezetek közül az alábbi fedezeteket tekinti elismerhető fedezeteknek:

- Pénzügyi biztosítékok: (készpénz, betét, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, részvény, átváltoztatható kötvény, kollektív befektetési értékpapír, fedezett kötvény és arany),
- Garancia és készfizető kezesség,

- Ingatlan biztosíték: az ingatlant terhelő dologi biztosíték (különösen az ingatlanon alapított zálogjog, beleértve a keretbiztosítéki jelzálogjogot és az önálló zálogjogot).

A biztosítékok értékének megállapítása

Az aktív ügyletek mögé állított biztosítékok értékének megállapításához mindazokat az értékképző tényezőket figyelembe kell venni, amelyek a szóban forgó ügylet futamideje alatt, a biztosítékként felajánlott fedezet jellege, mobilizálhatósága, valamint érvényesítésének kockázatai szempontjából befolyásolják a követelés megtérülését.

A biztosíték jellegétől függően általánosan figyelembe veendő értékképző tényezők az alábbiak:

- a) Beépített ingatlanoknál: a fekvés, az építés éve és kivitelezés módja, a közművekkel való ellátottság, a használat és a hasznosíthatóság jellemzői (ipari-, irodai-, vagy lakáscélú), továbbá lakott ingatlanoknál a bérleti díjak tendenciái stb.;
- b) Gépeknél, berendezéseknél: funkciójuk/műszaki színvonaluk, az erkölcsi avulás tendenciái, egyedi céljellegük vagy sokoldalú felhasználhatóságuk stb.;
- c) Ingóságoknál (készleteknél): feldolgozottság, minőségi tanúsítvány, az értékvesztés tényezői (figyelembe véve a tárolás, őrzés körülményeit), a szavatossági követelmények, kár esetére kötött biztosítás megléte stb.;
- d) Személyi biztosítékoknál: a biztosítéknyújtó vagyoni helyzete, megbízhatósága, üzleti hírneve stb.

Az érték megállapítás lehet:

- a) Értékbecslés: Az ingatlanok értékének megállapításához a Takarékszövetkezet a Takarékszövetkezettől független, megfelelő végzettséggel rendelkező ingatlanforgalmi értékbecslőt bíz meg.
- b) Fedezet felülvizsgálat
Alkalmazása:
 - ~ lakóingatlanok esetén 3 évente
 - ~ egyéb ingatlanok esetén 1 évente
 - ~ egyéb, az ingatlan értékében bekövetkezett – és a Takarékszövetkezet tudomására jutott – változás esetén
- c) Egyszerűsített értékbecslés alkalmazására volt lehetőség akkor, ha az ingatlan értékének megállapítására nem értékbecslés alapján került sor (pl. költségvetés, adásvételi ár), és az érték megállapítás 2007. január 01. napja előtti.
- d) Mobilizálhatósági, hozzáférhetőségi szempontok vizsgálata.
A hozzáférhetőségi korrekciós tényező meghatározása alapvetően a Takarékszövetkezetnél képződő információk alapján történik, míg a mobilizálhatósági korrekciós tényezőket külső ingatlanforgalmi szakértő állapítja meg.

A hozzáférhetőségi korrekció tartalmazza:

- ~ az ingatlan jogi környezetváltozását
- ~ funkcionális környezetváltozását
- ~ természetes környezetváltozását
- ~ A mobilizálhatósági korrekció tartalmazza:
- ~ az ingatlan piaci környezeti változását
- ~ a regionális gazdasági környezet változását
- ~ az országos gazdasági környezet változását.

Ingatlanfedezetek értékelése a gyakorlatban

A biztosítékok korrigált hitelfedezeti értékének megállapítása a likvidációs ráta alkalmazására épül. A likvidációs ráta alapján kiszámított érték azt a kalkulált megtérülést fejezi ki, amely – egy adott biztosíték esetében, megfelelő követeléskezelési intézkedések érvényesítésével (végrehajtás, kényszerértékesítés, stb.) és az értékesítési költségeinek levonása után - *még elfogadható megtérülést* nyújt a hitelügyletből származó banki követelésre.

Ingatlan korrigált hitelbiztosítéki értéke: Korrigált hitelbiztosítéki érték az ügyfélnek maximálisan adható kölcsönösszeg. A Fedezetértékelési Szabályzatban meghatározott hitelbiztosítéki értéket kell csökkenteni az adott hitelkonstrukció szabályzatban foglalt diszkont százalékkal. Az ügylet fedezettségi szintjének kiszámításához a biztosítékok együttes, korrigált hitelfedezeti értéke alapján az ügyfél-minősítési kategóriából kell kiindulni.

Garanciát nyújtók és kezesség vállalók

Garanciát nyújtó, kezességet vállaló szervezettel csak a GARANTIQA Hitelgarancia Zrt-vel állunk üzleti kapcsolatban. Széchenyi kártya hitelek biztosítékaul szolgálnak az ügyfelek részére nyújtott kezességvállalások.

Bruttó kitettség érték	Hitelgarancia Zrt.
10 664 eFt	8 531 eFt

VIII. KERESKEDÉSI KÖNYV

A takarékszövetkezetnek a Befektetési szabályzatában rögzítettek szerint nincsenek kereskedési szándékkal tartott pozíciói. Szabad forrásait kizárólag diszkont kincstárjegyekben és az MTB Zrt-nél lekötött bankközi betétben, lejáratig tartja. A takarékszövetkezet ezért kereskedési könyvi kockázatokra sem tőkekövetelményt, sem belső tőkeszükségletet nem számol.

IX. KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ RÉSZVÉNYEK, POZÍCIÓK

Kereskedési könyvben nem szereplő részvények

A takarékszövetkezet mérlegében 2013.12.31-én az alábbi, befektetési célú részvények szerepelnek.

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Mérleg szerinti érték
MTB Zrt. részvény	50 002
Banküzlet Zrt. részvény	500
Hitelgarancia Rt.	200

A takarékszövetkezet együttműködési keretszerződés alapján üzleti kapcsolatban áll a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt-vel, egyben a takarékszövetkezet számlavezető bankja.

A takarékszövetkezet befektetési céllal vásárolt MTB Zrt részvényeket.

A befektetéseink a törvényi előírásoknak megfelelően havonta minősítésre kerülnek.

Nem rendelkezünk olyan információval, mely alapján a befektetési célú részesedések után értékvesztés elszámolása vált volna szükségessé. 2012. évben részvényértékesítés nem történt, ezért értékesítésből származó eredmény nem keletkezett.

X. ÉRTÉKPAPÍROSÍTÁS

Értékpapírosításra a takarékszövetkezet nem számít tőkekövetelményt.

XI. PARTNERKOCKÁZAT KEZELÉS

A takarékszövetkezetnek nincsenek származtatott ügyletei, ezért partnerkockázatra nem számol tőkekövetelményt.

XII. MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT

Kivonat a Működési kockázatkezelés általános rendszeréről szóló szabályzatból.

A takarékszövetkezet a működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszerével számolja. Az alapmutató számítási metodikáját a 200/2007. (VII.30.) Kormányrendelet írja elő.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapmutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a takarékszövetkezetnek az eredménykimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- ~ a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat
- ~ jellegű ráfordítás különbözete, és
a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- az értékvesztéssel, értékvesztés visszairással, céltartalék képzéssel vagy
- céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- az általános igazgatási költség,
- a kereskedési könyv részét nem képező tételek – ide nem értve a devizát – eladásából realizált bevétel, a pénzügyi műveletek nettó nyereségében és a pénzügyi műveletek nettó veszteségében szereplő eredmény, az egyéb bevételek között szereplő üzleti tevékenységből származó bevétel,
- az egyéb bevételek üzleti tevékenységből között szereplő, biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

A takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbiek szerint számított irányadó mutató 15%-a.

Az alapmutató módszere szerint a működési kockázat tőkekövetelménye évente egyszer változik.

A takarékszövetkezet működési kockázatból származó tőkekövetelményét 2013.12.31-én az alábbi táblázat mutatja

adatok e Ft-ban

	Tárgyétet megelőző 3. év jövedelme	Tárgyétet megelőző 2. év jövedelme	Tárgyétet megelőző év jövedelme	Tőkekövetelmény
Összeg eFt	535 511	562 108	615 389	85 650

Bogács, 2014. május 20.

Bökölj
Takarékszövetkezet
Bogács, Táncsics út 2.

Verhóczy Istvánné
elnök-ügyvezető

Tóth Csabáné
ügyvezető